

Dosarul nr. 3r-119/2020

prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. V. Stratulat)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

D E C I Z I E

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Iustin împotriva Consiliului comunal Petrești, Primăriei comunei Petrești, raionul Ungheni și a lui Igor Pendus, persoane terțe Olga Iustin și Nina Pendus cu privire la contestarea în parte a actelor administrative și anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren și,

cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Iustin împotriva lui Igor Pendus cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea lotului de teren și,

cererea reconvențională depusă de către Igor Pendus împotriva lui Igor Iustin, persoane terțe Nina Pendus, Primăria comunei Petrești, raionul Ungheni, Olga Iustin și Agenția Servicii Publice cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,

împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei,

c o n s t a t ă :

La 20 octombrie 2015 Igor Iustin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Petrești, Primăriei com. Petrești, r-nul Ungheni și a lui Igor Pendus cu privire la anularea deciziilor Consiliului comunal Petrești nr. 05/1 din 03 noiembrie 2004 în partea alocării lui Petru Cupeț a lotului de teren de sub construcție cu nr. cadastral XXX și lui Igor Iustin a lotului de teren de sub construcție cu nr. cadastral XXX și nr. 05/1-16 din 20 august 2009 în partea recunoașterii dreptului de proprietate

al lui Igor Pendus asupra lotului de teren de sub construcție cu nr. cadastral XXX, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberate pe numele lui Igor Pendus și Igor Iustin, obligarea Consiliului comunal Petrești de a-i elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren conform deciziei nr. 03 din 21 iunie 2000 și obligarea lui Igor Pendus de a nu-i crea obstacole în folosirea lotului de teren de sub construcție cu nr.cadastral XXX.

Prin hotărârea din 13 iunie 2016 a Judecătoriei Ungheni, acțiunea depusă de către Igor Iustin a fost admisă parțial și au fost anulate pct. 155 din anexa sectorului 201 aprobată prin pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1 din 03 noiembrie 2004 „Cu privire la lucrările de cadastru”, prin care a fost alocat lui Igor Iustin lotul de teren pentru construcții cu nr. cadastral XXX, pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1-16 din 20 august 2009 „Cu privire la cererile parvenite în adresa Consiliului comunal Petrești”, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Iustin și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Pendus. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea din 14 martie 2019 a Judecătoriei Ungheni, a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Nina Pandus, reprezentată de către avocatul Andrei Onofrei, a fost casată hotărârea din 13 iunie 2016 a Judecătoriei Ungheni și a fost dispusă rejudecarea cauzei.

La 23 aprilie 2019 Igor Iustin a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea pct. 155 din anexa sectorului 201 aprobată prin pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1 din 03 noiembrie 2004 „Cu privire la lucrările de cadastru”, prin care i-a fost alocat lotul de teren pentru construcții cu nr. cadastral XXX, a pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1-16 din 20 august 2009 „Cu privire la cererile parvenite în adresa Consiliului comunal Petrești”, a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Iustin și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Pendus.

Prin încheierea protocolară din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Ungheni, au fost atrase în proces Olga Iustin și Nina Pendus în calitate de intervenienți accesorii.

La 15 februarie 2019 Igor Iustin a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Pendus cu privire la revendicarea din posesia nelegitimă a lui Igor Pendus a lotului de teren cu suprafața de 0,0981 ha, cu nr. cadastral XXX, amplasat în intravilanul Primăriei com. Petrești, obligarea de a nu-i crea obstacole în folosirea acestui lot de teren și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Ungheni, cauzele civile, la cererea de chemare depusă de către Igor Iustin împotriva Consiliului comunal Petrești, Primăriei comunei Petrești, raionul Ungheni și lui Igor Pendus, intervenienți accesorii Olga Iustin și Nina Pendus cu privire la contestarea în parte a actelor administrative și anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren și la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Iustin împotriva lui Igor Pendus cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea lotului de teren au fost conexe într-un singur proces și a fost atribuit nr. 2-484/2016.

La 13 iunie 2019 Igor Pendus a depus cerere reconvențională împotriva lui Igor Iustin, intervenienți accesorii Nina Pendus, Primăria com. Petrești, r-nul Ungheni, Olga Iustin și Agenția Servicii Publice cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat de către Primăria com. Petrești pe numele lui Igor Iustin și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 06 decembrie 2019 a Judecătoriei Ungheni, a fost dispusă examinarea cauzei civile nr. 2-484/2016 în procedura contenciosului administrativ, cu schimbarea indicelui din „2” în „3” și a numărului din 2-484/2016 în nr. acordat inițial 3-113/2015 și cu indicarea calității procesuale a intervenienților accesorii ca fiind terți.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2019 a Judecătoriei Ungheni, au fost admise acțiunile depuse de către Igor Iustin, au fost anulate pct. 155 din anexa sectorului 201 aprobată prin pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1 din 03 noiembrie 2004 „Cu privire la lucrările de cadastru”, prin care a fost alocat lui Igor Iustin lotul de teren pentru construcții cu nr. cadastral XXX, pct. 2 al deciziei Consiliului comunal Petrești nr. 05/1-16 din 20 august 2009 „Cu privire la cererile parvenite în adresa Consiliului comunal Petrești”, prin care a fost recunoscut dreptul de proprietate al lui Igor Pendus asupra lotului de teren de sub construcție cu nr. cadastral XXX, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Iustin și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXX, eliberat pe numele lui Igor Pendus au fost încasate de la Igor Pendus în beneficiul lui Igor Iustin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei. A fost revendicat de către Igor Iustin lotul de teren cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 0,0981 ha, amplasat în s. Petrești, r-nul Ungheni aflat în posesia lui Igor Pendus prin eliberarea terenului, a fost obligat Igor Pendus să nu-i creeze lui Igor Iustin obstacole pe viitor în folosirea terenului respectiv și au fost încasate de la Igor Pendus în beneficiul lui Igor Iustin taxa de stat în sumă de 150 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 400 de lei. A fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de către Igor Pendus ca fiind neîntemeiată.

La 27 decembrie 2019 Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei, au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 decembrie 2019 a Judecătoriei Ungheni, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei.

La 07 aprilie 2020 Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei, au depus recurs împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate și restituirea cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului au indicat că, nu sunt de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material și procedural, fapt ce a dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și, anume, le-a fost îngădit și limitat accesul la justiție.

Au menționat că, instanța de apel și-a motivat încheierea contestată pe faptul că, n-au prezentat în termen motivarea apelului, însă în cererea de apel au invocat că, respectiva hotărâre este arbitrară, nu este întemeiată, concluziile primei instanțe sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, au fost neglijate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Au susținut că, instanța de apel urma să țină cont de prevederile art. 235 din Codul administrativ și constatând că, motivele invocate în cererea de apel sunt insuficiente sau neclare, urma printr-o încheiere motivată să le explice corectitudinea și modalitatea invocării motivelor, să le acorde un termen suplimentar pentru depunerea motivelor suplimentare.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii contestate în adresa părților la 26 martie 2020, iar la 07 aprilie 2020 reprezentantului recurenților, avocatul Andrei Onofrei a recepționat-o (f.d. 129, 130, vol. II). Astfel, recursul, depus la 07 aprilie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizia de respingere a recursului.

Din materialele dosarului rezultă că, prin hotărârea din 27 decembrie 2019 a Judecătoriei Ungheni, au fost admise acțiunile depuse de către Igor Iustin și a fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de către Igor Pendus ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 decembrie 2019 Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei, au depus apel nemotivat, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi.

Urmare, prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de

către avocatul Andrei Onofrei, deoarece ultimii nu au prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele Codului administrativ, care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la termenul de depunere a motivării apelului.

În conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivare. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În conformitate cu art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În conformitate cu art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, art. 109 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 27 decembrie 2019 Judecătoria Ungheni a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate, iar în aceeași zi reprezentantul Ninei Pendus și al lui Igor Pendus, avocatul Andrei Onofrei a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi.

Concomitent, avocatul Andrei Onofrei a invocat că, motivele de fapt și de drept vor fi expuse printr-o cerere suplimentară după notificarea hotărârii motivate.

La 20 ianuarie 2020 Judecătoria Ungheni a expediat, cu scrisoare recomandată, în adresa Ninei Pendus și a lui Igor Pendus, precum și în adresa reprezentantului acestora, avocatul Andrei Onofrei, copia hotărârii motivate din 27 decembrie 2019, iar la 29 ianuarie 2020 recurenții au recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia, anexat la materialele cauzei (f. d. 112, 119, vol. II).

De asemenea, s-a constatat că, reprezentantul recurenților, avocatul Andrei Onofrei a primit hotărârea motivată a primei instanțe la 23 ianuarie 2020, fapt confirmat prin dovada de primire a acesteia (f. d. 114, vol. II).

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurenții nu au prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

În conformitate cu art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Reieșind din circumstanțele de fapt stabilite și conform normelor de drept menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel just a menționat că, recurenții și reprezentantul acestora, avocatul Andrei Onofrei, fiind conștienți că, au depus încă la 27 decembrie 2019 cererea de apel nemotivată, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceștia.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel temeinic și legal a declarat inadmisibil apelul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei.

Argumentul invocat de către reprezentantul recurenților, avocatul Andrei Onofrei precum că, conform art. 235 din Codul administrativ, instanța de apel, constatând că, motivele invocate în cererea de apel sunt insuficiente sau neclare, urma printr-o încheiere motivată să le explice corectitudinea și modalitatea invocării motivelor, să le acorde un termen suplimentar pentru depunerea motivelor suplimentare nu poate fi reținut, deoarece din norma de drept enunțată rezultă că, instanța de judecată stabilește un termen pentru înlăturarea neajunsurilor doar în cazurile prevăzute de art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1), care însă nu cuprinde și cazul în care cererea de apel nu este motivată.

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurenților sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Nina Pendus și Igor Pendus, reprezentați de către avocatul Andrei Onofrei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh